

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseket a szerkesztőség és a kiadóhivatal
mártekelte árakon vesz fel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Mátyás király-utár 8.
Telefon-szám 184.

Felolós szerkesztő: FODOR KÁROLY

Előfizetési árak:
Félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.
Vidékre félévre 14 korona.
Egyes szám ára 12 Htér.

Ezt is a háboru

hozza, ezt a rettenetes erkölcsi zülést, a proletárság gyermekeinek a sárig, a piszokig süppedt új nevelési rendszerét. Ez is nemzeti tragikum, éppen úgy, mint az árdrágítótenyésztés fényes konjunktúrája. A háboru már kezdetben eljutott odáig, ahol a nép erkölcsiségét kell veszélyeztetnie és legjobban ott sújtott, ahol a nép gyermekeiről volt szó. Ahol az apa a háboruban van, az anya verejtékezett munkába jár, hogy szive vérén nevelt apró gyermekeinek kenyeret adhasson, ott nem lehet szó a nevelésről. Magukra maradnak ezek a kis purdék, a külváros sarában, a moslékban ébred az öntudatuk és szellemi tehetetlenségük aklimatizálódik fizikai fejletlenségükhöz. Érdekes a kivonulásuk azután az életbe. Hat-hét éves korukban meghuzódnak észrevétlenül a kapualjba, újságpapírosba teker falve et szivnak a szájukban, annyi kéjjel, annyi önfertőzéssel, hogy egész férfias mozdulattal intézik el. Vagy láttam a főtúcán egy kilencéves proletárgyermeket, kezében a Fidibusszal, minden lépésnél hangosan röhögött, látható érdeklődéssel honorálván a tulizléses szellemi ráplálékot. És lenn az uszodában, rengeteg rafinériával megfigyeik a jámbor fürdőzőt, amint kivándorol a kabinjából és minden kisa-játítható ingatlanát elemelik. Ott egy szervezett gyermekhad működik: lopnak, amit tudnak, pénzt, cigarettát tárcistól, órától — együtt. A rendőrség itt nem szerepel. Hiába! Mindezek azok az állapotok, amelyeket, ha nem is a háboru szült, a hadimodor nevelt azzá. A jövő demokráciás képviselőtét, a jövő öntudatos tömegét — legalább kell, hogy az legyen! — tönkretették a születésében. És ha ez így megy tovább, mi lesz a háboru után a mi proletáriátusunkból?!

Nyugati harctér.

Berlin. Londenban tulozva emlegetik az antant sikereit és a német veszteségeket. Az amerikai veszteségekről egyáltalán nem tesznek említést, holott Humbert és Mouton tábornokok vezetése alatt megindult 18 és 19-iki támadás alkalmával hatalmas embertömegeket vetettek harcba és különösen az Aisne—Oise mellett minden eredmény nélkül megkísérelt és véres veszteséggel visszavert támadásnál 50 százaléknyi veszteségük volt az amerikaiaknak. A Bleracourt melletti támadások hasonlóan még a legszerényebb sikerekkel sem dicsekedhetnek. A tankokban elfogott emberek borzalmas resignációval beszélnek ezekben a halottkocsikban eltöltött órákról. A veszteség itt is 50 százalék. A francia hadvezetőség egy új támadási módszert eszelt ki. Feketeiből alkotott első ágyutöltelék-vonal nyomában fehér francia 2 ik hullámvonal következik, amely hathatósan gondoskodik arról, hogy az első vonalról minél kevesebb ember kerüljön haza.

Berlin. Kiütöndően informált körökből jelentik, hogy az új antant támadások folytán alakult helyzet következtében az német offenzíváról szó sem lehet, viszont antant részről is megrögződött a felfogás, hogy a németeket nem lehet megverni. Így a kilátások a békéről kedvezőbbek. A németek új vonalaikban az antant minden stratégiai tervét meg fogják hiúsítani, dacára a mindinkább erősödő ellenesleges támadásoknak.

Orosz helyzet.

Stockholm. Karbinból jelentik, hogy a lizsori mentén az angol-francia és amerikai csapatok egyesültek a csehekkel és résztvettek a harcokban, de a bolsevik tuleró elől visszavonultak. Friss japán csapatok megérkezése az egyensult helyreállította.

Összehívják a birodalmi gyűlést.

Berlin. Politikai körökben bírlék, hogy a külpolitikai helyzet sok kérdése oly formát vett, egyes kérdések annyira kiélesedtek, hogy a birodalmi gyűlést össze kell hívni. Hertling államtitkar és Hintze külügyi államtitkar nagy beszédeket fognak tartani és felvilágosítást adnak a helyzet felől. A félhivatalos az összehívás híret megerősolja.

Nagy gyilkosság Bécsben.

Bécs. Wilabawszki Jozefina 27 éves munkásnő jelentkezett a rendőrségen és remegő hangon előadta, hogy két héttel ezelőtt lakótársnőjét: Weszeli Veronát meggyilkolta. A holttestet kofferben rejtette mindeddig és most lelkiismeretfurdalása készítette a bevallásra.

Hazaérkeztek a miniszterek.

Budapestről jelentik, hogy Wekerle, Szarmay és Windischgrätz herceg ma visszaérkeztek Bécsből. Szerényi még Bécsben időzik.

Vasárnapi hivatalos jelentés.

Budapest, 1918 augusztus 25. (Hivatalos) Olasz harctér: Nincs újság. Albániában támadásunk eredménytelen halad előre. Tegnapi a Siontól északra fekvő olasz hidtámaszokat elkecseregett küzdelem után elfoglaltuk. Csapatunk az ellenség üldözése közben átlépték a semeni folyót. Boratnál, valamint a Silowes-hegységben is előrehaladtunk. Repülőink Valona elleni bombatámadásait folytatták. A vezérkar főnöke.

Valaki azt mondta . . .

Valaki azt mondta ma este a Sugovica-parton, hogy ő egy nagyon finom ember, egy jóízű, óh, finom idegember és nem tudja nézni a vért. Nagyon szép vasalt ruhája volt és néhány átmódolt mozdulattal simította időközben végig a haját, meg a kiizzadt, jöltáplált arcát. Különbözn fehérruhás leányok is jártak ott, meg fiatalemberek, katonák és civilek vegyesen. Nagyon szép holdvilágos este volt, minden felőrvadt a fényben, valaki licsogva csolnakázott lenn a vízen, a padok gyávan nyugtáztak a falombok árnyékában és egy nagy zeugzet volt az egész korzó, egy elnyúló, néha fellendülő tompa melódia. Valaki azt mondta nagyon kényszerezett, kérdező hangon egy másiknak:

— Egy cigarettát kérnék szépen!

— Óh, hová gondolsz ez inséges időkbén?!

Valaki halkán nevetett, valaki sóhajtott, valaki rágyújtott egy cigarettára, — boldog ember, akinek volt. Gyáva hátgörbedéssel munkások jöttek másfelől és aszszonyok nagyon tarka, nyűtt rongyokkal a testükön.

— Reggeltől késő délutánig, — mondotta valamelyikük.

— Reggeltől késő délutánig. Én is ácsorogtam.

Ezt egy másik hang sipította közbe, remegő tremolokkal sivitva a hangjában. Tüdőbajos volt. A tuloldalról tárogatóféle, szomorú hang némi homályos színézéssel a ritmuskövekben, kevés alafestéssel, ellágyuló és szétfolyó. A kávéházban a lámpák alatt a pincérleány vitatkozik valakivel:

— Hová gondol! — egy tisztviselő. Intébb falbavezem a fejemet, semhogy tisztviselőhöz menjek feleségül. Az én férjemnek legalább három-négyszáz ezer korona vagyónának kell lenni.

Igy beszélnek manap!

Bajai lakásviszonyok.

Csüggedt emberek, kétségbeesettek róják a város utcáit, a kikapott ócska járdákat és kétségbeeséssel szívóssággal vizsgálják a kapukat. Van-e kiadó lakást hirdető cédula. Nincs. S-hal sincsen. Istvánmegye külső szelétől, a Józsefvároson át végig a belvárosban, Kisasszony és Katonaváros rejtejt zug utcáin, Szállás és homokváros nádfedelő viskójáig róják, járják az utcákat és íaj, sehol lakás nem kapható. A helyzet megdermesztően rémes. Baján nincsen lakás, senki emberfia nem kaphat lakást.

Sivár, rettenetesen sivár a kép. A lakásínség egyenesen gátat emel Baja város fejlődésének. Mit tegyen egy vállalat, ha jön, megalkakul és új munkásokat, idegenből származó családost tisztviselőket akar alkalmazni. Hogyan, hol, miként helyezze azokat el? A posványos főzesei barátságosan intenek a jövőre felé, de az a barátságos meghívást el nem fogadhatja. Laknia kell valahol. De hol?

Olvasunk a főváros lakásínségéről. De vajon nagyobb-e az, mint a miénk, a bajai? Itten nincsen egyáltalán lakás és a legelhávyabb kiállítás sem dereng a félig meddig való megoldás felé.

Pedig, ha azt akarjuk, hogy a város fejlődjék, meg kell a kérdést oldani. Mert itt más fejlődés, fellendülés el nem képzelhető, minthogy új iparvállalatok, nagyok, életrézképek, sok munkást, sok tisztviselőt foglalkoztatók létesüljenek. Es ezeknek a gyári, kereskedelmi és egyéb új vállalatok új alkalmazottainak kell lakást teremteni.

A lakáskérdés rendezése elsőrendű probléma. Csak hogy nem ez áll egyedül, nem az vár egyedül elintézésre. Sok elsőrendű kérdése van a mi városunknak, meg kell csinálni a vízvezetékét és szaturnázást, rendezni kell a főteret, rendbe kell hozni a lerongyolt utcai kövezetet és a járdákat. A villamos telep és a gázgyár megváltása szintén nem várathat más sekiég magára.

Súlyos terheket tánk rovó nagy program. Mellyikhez kezdünk előbb, miből fedezzük a nagy költségeket — amelyek elkerülhetetlen beruházásra szükségesek.

Pénz kell ehhez. A polgármester egy értékesletlen azt mondta, hogy tárgyalásokban áll nagyobb kölcsön felvételét illetően. Felvesszük, felvegyük-e azt a kölcsönt és mire fordítjuk?

Erről döntenek a bölcs város vezetők.

H I R E K.

Pesti kávéházban

feketekávéit és újságot kértom. A pineér előzékenyen és udvariasan feketémbe nyole ügyünköt látalt előm. Egy hajórakomány ócska, de még hasznáható madragombot ajánlott meloen és sürgősen, a másik tizenöt ládó fasziget, a harmadik kiváló porrá zszott teát kilenc métermászát, amaz egy vagon sajtot, fekete kalimászt vehetek annyit, hogy egy esztendőre elég egész Bácskának, cipőszinor messébe illő menyiségben, kávé és kávépótszer, hulladékpapíros és ócska cipő, egészen új uraságoktól levett finom ruha, fedőlemez, swardinia és patkány mérég. Akasztott ember kötele és új hálószoba. Mind-mind gazdára vár és mindnyáig ügynök sürgős megvételre ajánlja áruját. Nem álltam kötélnek, nem csaptam vásárt, az ügynökök dühbe gurultak, kivertek a kávéházból, az ajtóban várt rám a rendőr, előállított áruhalmos és árdragítás gyanujával terhelten.

Vasuti tarifacemlések.

A MÁV. rendeleti köntönye hivatalosan jelenti, hogy szept. 1-től kezdve a szénzállítás díjtételei 40%-al és minden egyéb szállítmány fardijára 70%-al magasabb lesz. Ugyanígyen mérvben emelik a MÁV. kezelése alatt álló helyi érdekű vasutak, a Déli Vasut és a Kassa-odsburgi vasut díjtételeit. A személyforgalom díjait nem érinti a rendelkezés.

A sertések felajánlása. A földművelésügyi miniszter körrendelete szerint mindazok, akik a házi és gazdasági szükségletre hatósági engedély alapján hízalható mennyiségben felül darabonként 35 kg-nál nehezebb súlyú sertésekkel rendelkeznek, tartoznak azokat f. évi szeptember hó 20-ig az Országos Sertésforgalmi Iroda aján közszükségleti célra hízalásra, vagy sovány állapotban leendő megvételre felajánlani.

A Szocialis Missziótársulat Hadiárva szakosztálya 50/918 VIII/24. sz. átiratában a következőkre hívja fel a vidéki szervezeteket:

I. A Nyomorék Gyermekek Országos Otthonában, ahol szakszerű gyógykezelés mellett keresetképes munkásokkal nevelik nyomorék gyermekeket több ingyenes hely kerül betöltésre. Igényt tarthatnak e helyekre oly nyomorék fia hadiárva, akik 6—14 éves kort betöltötték (esetleg idősebbek is lehetnek) s ma-

gyar állampolgár elesett v. eltűnt gyermekei.

II. 1918. szeptember hó első felében betöltésre kerül több ingyenes hely az izraelita siketnómák országos intézetében Budapestben. E helyekre magyar honos 7—10 év közötti siketnómák és leány hadiárva felekezeti külsőség nélkül pályázhatnak. A felvett siketnómák (hadiárva) teljes ellátásban, ruházásban, nevelésben, oktatásban részesíttetnek, ami azonban egyelőre csak egy évre biztosított.

III. Betöltésre kerül néhány ingyen hely a magyar izraelita kézmű és földművelési egyesület kertészkepző telepén hadiárva és rokkant apák fia részére. A kiképzés ideje 3 év, mely alatt a növendékek elméleti és gyakorlati kiképzésben részesülnek, a kertészet minden ágában. szőlőművelésben, gyümölcstermesztésben, tejgazdaságban, méhésztetésben, továbbá mezőgazdasági ismeretekben. A növendékek a kiképzés 3 évfolyamának sikeres elvégzése után állami vizsgáló bizottság előtt képzés vizsgát tesznek.

A betöltésre kerülő helyekre igényt tarthatnak 13—16 éves izraelita vallású fia hadiárva vagy rokkant apák fia, akik legalább 3—4 közép v. polgári isk. oszt. végeztek, ép és egészségesek.

IV. Az „Országos Izraelita Patronázs Egyesület” két árvalházában több ingyenes hely kerül betöltésre. Pályázhatnak magyar honos izraelita vallású 6—14 év közötti fia hadiárva és rokkant apák fia.

A mozeri árvalházában elhelyezett gyermekek az elemi és polg. iskolát, a balassagyarmati elemi és gimnáziumok végezhetnek.

Minden pályázatához szükséges felvilágosításokkal a bajai szocialis misszió társulat szervezte szolgál a növelési hivatalban (Katona József u. 1 sz.). Szombaton d. e. 9—12 s kedden d. a. 3—5 óráig.

Az „Apollóban.”

SZOMBATON	VASÁRNAP
Vanda	Waldemár
Treumannal	Psylanderrel
Kacagj	Szivek
Bajazzó	lovagja
(Élet májára.)	óriási kétségát
drama 4 felv.	keltő vigj. 3 fel.

Anya- és csecsemő vé-
dőségi tanfolyam kezdődik szeptember hó 1 én a pécsi bába iskolában. Bővebb felvilágosítást a tisztí főorvosi hivatal ad.

Családi dráma a Pestúton. Tragikus kimenetelű családi dráma játszódott le tegnapi a Pestúton. Jung Jakab szatollos, aki szabadságra jött haza a katonaságtól féltékenységből nagy esaládi jelenetet rendezett feleségével. Szóváltás közben a férj megverte az asszonyt, majd elkeseredettségében leöntötte vörösrel, megfeketezte a kiabáló feleségét és meggyújtotta. Az asszony oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy felépüléséhez kevés a remény. Az esetben állítólag egy orosz hadifogoly szerepelt, aki a férjnek már régóta gyanús volt. Hazatéréskor annyira igazolta látta gyanuját, hogy erre a szerencsétlen lépésre bátorozta el magát. A férj már háasság előtt rálőtt az asszonyra mert nem akart a felesége lenni. A férj letartóztaták.

Novák Mátyás újabb ténykedései. Városunk legközmertebb rendőri hírek kiadója, Novák Mátyás ismét néhány lopással gazdagítja rovatunkat. Braun Antáné, Freidinger Mária, Páncsics József, Világos Mihály és özv. Kozáczek Antáné feljelentést tettek a rendőrségen, hogy a legelsőtől 450 koronát, a többiekétől mezőgazdasági terményeket és még sok értékes helmit elloptak. A rendőrség Novák Mátyás személyében felderítette a tettet, aki már több ily ircau működése folytán a pesti hadosztálybírószág fogdáijában ül babérain.

Lopás. Farkas Gábornától ismeretlen tettesek nagy értékű fahérműt loptak el lakásáról. A rendőrség a feljelentés folytán megindította a nyomozást.

Minden háztartás cérnát kap. Budapestről jelentik: A kormány rendeletére a Pamutközpon az elmúlt hónapokban a régi készletekből, de főleg a gyáraknál eszközölt új rendelésekből 250 millió méter cérnát gyűjtött össze. Ezt a mennyiséget ötven és száz méteres orsokban a közönség közt fogják szétosztani. A szétosztás háztartásonként már a legközelebbi napokban megkezdődik. Minden háztartás kap legalább egy orsó fekete és egy orsó fehér cérnát.

A szerkesztőné és kiadóné felőle:
BODOR KÁROLY.
Szerkesztő: Dr. STERN JÓZSEF.
Kiadó: CORVIN NYOMDA, BAJA.
Nyomatott a „Corvin”-könyvnyomdában
győreszőlőn Baján, Mátyás király-ter 4.

MODERN TESTNEVELŐ

Szent Antal-
utca 41. sz.

292/918. u. sz.

Hirdetmény.

Alulírott királyi közjegyző evvel közölni teszem, hogy Baján folyó évi szeptember hó 3-ik (harmadik) napján délután 4 órakor a Schön Zsigmond bajai kereskedő által „Landau és Társa” budapesti cégnek eladott, de általa át nem vett 12 (tizenkettő) abszolút hektoliter borpárlat a vevő cég kárára és veszélyére nyilvános árverésen, készpénzfizetés mellett, a legtöbbet érőknek Mátyás király-tér 6. szám alatt eladatik és a vevőknek azonnal átadatik.

Kötelesek az árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt 10.000 (tízezer) korona bányapénzt készpénzben letenni, mely összeg a vételárba beszámíttatik.

Ha az árverési vevő a vételért nyomban ki nem fizeti, bányapénzt elveszti és az árverés azonnal tovább folytatatik.

Kelt Baján, 1918. évi augusztus hó 24 én.

Bodrogi Gyula s k.,
kir. közjegyző.
(P. H.)

Rákóczi Ferenc utca 8. számú
ház szabad kézből eladó!
— Felvilágosítás ugyanott. —

Árpád-utca 11-ik számú
ház azonnal eladó.
Felvilágosítás kapható ugyanott d. u. 1—2-ig és 6—7-ig.

Keresek megvételre egy nagyobb, használt
meteor - kályhát.
Cím s „Corvin“-nyomdában.

Értesitem a tisztelt vásárlóközönséget, hogy a — kiválóan bevált —
„DOBIN“ mosóporból
ismét sikerült egy nagyobb mennyiséget beszerezni és azt még a régi árban bocsájtatom forgalomba.
Tisztelettel
RÓNA JÓZSEF.
Baja, Grauaug-féle ház.

Értesitem a t. közönséget, hogy
malmomat augusztus 27-én
üzembehelyezem.
Órlést és darálást órlési tanúsítvánnyal fogadok el. o o
Özv. Köbling Antalné.

Szives figyelmébe!
A cs. kir. szob. Triestli Általános Biztosító Társulat
(Assicurazioni Generali)
Alakult 1831-ben.
Hadikölcsön - életbiztosításokat
orvosi vizsgálattal vagy anélkül a legelőnyösebb feltételek mellett köti.
Ezt a társaságot mi ily biztosítások kítésére a legjobban ajánljuk és mindenemű felvilágosítással díjtalanul szívesen szolgálunk.
Bajai Kereskedelmi és Iparbank
Baja.

Egy éves — nyilvános jogu —
Női Kereskedelmi Szaktanfolyam — Baján.
Felvételnek mindazok, kik a négy polgári leányosztályt elvégezték. 16-ik életévüket betöltött nők felvételi vizsga alapján vétetnek fel. Vidéki tanulókat elhelyez és prospectust küld az Igazgatóság.
A kiztharmat és fűrtperonospora ellen egyetlen bevált szer a
rézkénpor
melyet fajtással kell a szőlők lombjára és fűrtjeire juttatni. Legfontosabb a virágzás alatt és közvetlenül utána porozni. 63 % kén és 12 % rézgálytartalom! Ára kg. 16 K, mázsánál kisebb rendelésnél K 16:50. Egyetlen beszerzési forrás: a „Magy. Mezőgazdák Szövetsége” Budapest V., Alkotmány-u. 29.)

Sirolin
"Roche"
arcsüveg aljára a légzőszervek mindennemű megbetegedése ellen
tüdőbetegségek,
gégehurut,
száraztorok,
gyermekek görvélődése ellen.
Készítette: Dr. G. Roche, Genéve

Petőfi Sándor-utca 11. számú
ház szabad kézből eladó!
Ugyanott asztalos-szerszám is eladó!

PALMA
Bajai Kereskedelmi és Iparbank
Baja

Ejjeli inspekción
szeptember 2. reggeli 7 óráig
és vasárnap délután nyitva:
GYARMATI EMIL
gyógyszertára.

Watproof
elszigetelő anyag mellyel nedves falakat és pincéket szárazzá lehet tenni.
Keramit-tégla
kapu bejárat és udvar burkolására.
Kutgyűrűk
esővíz-medencék kutak készítésére.
Mész és cement
állandóan friss minőségben,
ajánlja:
Grünhut Miksa
Spitzer-féle téglák és cement-gyár
Baja. Telefon 111.

BAJAI FÜGGETLEN UJSÁG

Hirdetéseinek ára:

**Házak, ingatlanok adásvétele, lakások bérbeadása,
mindenféle adás-vétel és ehhez hasonló hirdetések:**

10 szögig 6 korona — 20 szögig 8 korona. — 30 szögig 10 korona. — Ezentul 50 szögig 15 korona.

Családi értesítések:

Eljegyzési és házassági hír 15 korona. — (Minden külön értesítés helyett) ha hozzá van fűzve 20 korona.

Arverési hirdetmények és egyéb hivatalos hirdetések:

egy hasáb 40 korona — minden további megkezdett hasáb $\frac{1}{4}$ hasáb 20 korona.

Hivatalos hirdetéseknel ugyanez az árszabály.

Közgyűlési meghívó pénztintézeteknél vagy egyéb részvénytársaságnál 60 korona.

Mérleg hirdetés: fél oldal 160 korona — egész oldal 300 korona — két oldal 500 korona.

Aru hirdetések:

Egész oldal 300 korona — egész hasáb 90 korona — fél hasáb 50 kor. — negyed hasáb 38 kor.
nyolcad hasáb 16 korona — Egy tizenhatod hasáb 9 korona.

„Corvin”-nyomda
BAJA, Mátyás király-tér 8. szám
Telefon 164.

Mindennemű nyomtatványok
izléses, pontos és gyors
kivitele.

Nagy nyomtatványraktár!

„Bajai Független Ujság”

„Bajai Közlöny”

szerkesztősége és kiadóhivatala